

Theater Figaro: Totaal-ervaring tussen de duinen bij ondergaande zon

Door [Paul Prillewitz](#) - 26 juni 2016, 11:03

Belgisch theatergezelschap Comp. Marius vervlecht in Figaro toneel, natuur, publiek, humor en eeuwenoud theaterstuk tot Gesamtkunstwerk

Op zaterdag 18 juni speelde het Belgische

theatergezelschap Comp. Marius in de buitenlucht van het Oerol Festival (Terschelling) de historische theater-productie Figaro. Voor dit toneelstuk werd een compleet nieuwe bewerking en vertaling gemaakt van Beaumarchais's meesterwerken *De Barbier van Sevilla* en *De bruiloft van Figaro*. Hoewel het begin van de zomer (21 juni) al zeer nabij was op Terschelling, hield het weer daar totaal geen rekening mee. De acteurs moesten meer dan vier uur lang spelen in een ijskoud, winderig en regenachtig openlucht-theater dat normaal gezien eigenlijk een parking was, terwijl het publiek dekens uitgedeeld kreeg om warm te blijven.

Het Antwerpse Comp. Marius is echter gespecialiseerd in het spelen in de buitenlucht en dat viel te merken. De acteurs trokken zich niks aan van het slechte, vieze weer en speelden de sterren van de Terschellingse Waddenhemel. Sterren die men ook echt aan de hemel kon zien staan op deze avond, wat alles nog romantischer maakte. Terwijl de meeuwen over de acteurs en het publiek vlogen, werd iedereen in vervoering gebracht. Hoewel het de laatste Figaro-voorstelling van Comp. Marius was uit een serie van acht voorstellingen op Oerol, speelden de acteurs ook in deze eind-voorstelling alsof hun leven er vanaf hing. Net zo passioneel en gedreven als de ADHD-achtige types die ze moesten uitbeelden gingen ze er ook nu weer tegenaan.

Door middel van een inspirerende en humoristische voorstelling wisten de acteurs van Comp. Marius het publiek dikwijls tot bulderen te brengen. De lachsalvo's op de volle, door Comp. Marius zelf ontwikkelde houten tribunes, waren niet te tellen, zo veel. Soms moesten de toneelspelers van Comp. Marius ook zelf lachen om hun eigen intriges en grappen (of hoorde dit misschien bij de act?). Het plezier dat ze aan het spelen beleefden spatte duidelijk van het toneel af (geen pose). Dat werd iedereen duidelijk.

Het acteerwerk lag wel tegen schmieren en overacting aan, maar dat was in dit geval bepaald geen nadeel en voegde zelfs extra karakter en energie toe aan de hele beleving.

Revolutionair

Figaro is een bewerking van *De Barbier van Sevilla* (1775) en *De Bruiloft van Figaro* (1784) van Pierre-Augustin Caron de Beaumarchais. Beaumarchais was een zeer avontuurlijk man. Behalve (toneel)schrijver was hij ook wapenhandelaar, spion, horlogemaker, royalist, muzikleraar, [uitvinder](#), zakenman, politiek intrigant, revolutionair en vervalser.

Beaumarchais was gedurende zijn leven o.a. de harp-leraar van de zussen van Lodewijk XVI. In 1773 werd hij veroordeeld voor schriftvervalsing. Een familielid van zijn handelspartner, graaf de La Blanche, had namelijk een rechtszaak tegen hem aangespannen hetgeen zorgde voor een veroordeling van de Franse toneelschrijver. Beaumarchais liet ook een stadspaleis bouwen en bracht een zeer gewaardeerde uitgave van het werk van Voltaire op de markt. Ook steunde Beaumarchais de Amerikaanse revolutionairen in hun strijd voor onafhankelijkheid.

Gedurende zijn leven was hij een echte womanizer. Hij wist dan ook waar hij over schreef in Figaro en de Barbier van Sevilla. Maar Beaumarchais was naast rokkenjager ook verschillende keren 'keurig' getrouwd. Enkele van zijn vrouwen stierven echter op mysterieuze wijze, wat zijn vijanden deed vermoeden dat hij ze vergiftigd had om zo aan hun fortuin te komen. Ten tijde van de [Franse revolutie](#) werd Beaumarchais verbannen wegens royalisme. Hij leefde daarom langere tijd in [Duitsland](#), maar keerde weer terug en stelde zich in dienst van de nieuwe Franse Republiek.

In Figaro wordt de mooie Rosina fanatiek bewaakt door voogd Bartolo die met haar wil trouwen. Ook graaf Almaviva is echter verliefd op deze dame en vraagt kapper Figaro om hulp om haar te kunnen bevrijden. Ze verkleden zich en slagen erin om het huis van de dokter binnen te sluipen. Dan gaat het echter mis. Als ze via het balkon trachten te ontsnappen, is opeens de ladder verdwenen. Vervolgens worden niet Rosina en Bartolo in de echt verbonden, maar Rosina en Almaviva. Als Bartolo met enkele soldaten vervolgens de graaf probeert te arresteren, is hij al te laat. Tegen zijn zin accepteert hij de gang van zaken en feliciteert het pas getrouwde stel (Rosina en Almaviva) pseudo-hartelijk, maar zonder echte genegenheid.

Er blijken echter nog meer intriges te spelen. Figaro heeft bijvoorbeeld een lening afgesloten waarvoor hij in ruil beloofd had om met de oudere dame Marcelinna te trouwen. Vervolgens blijkt echter dat Bartolo ooit een kind verwekt had bij Marcelinna dat Figaro bleek te zijn! Figaro dient dus eigenlijk met zijn moeder te gaan trouwen. Bizar. Ook de liefdesrelatie van Almaviva is zeer matig te noemen, to say the least.

Al deze bizarre en humoristische verwickelingen en misverstanden nopen Figaro er toe om dramatisch uit te roepen dat niemand er nog een jota van begrijpt. Hij vraagt zich daarom luidop af wie nu wie voor de gek houdt? Misschien kan hij beter in de politiek gaan, is de suggestie die sterk naar voren komt.

Het hele stuk door zijn de hoofdrolspelers continu op zoek naar lust en brandende, passionele liefde en worden daar niet zelden voor gestraft. Ze proberen verboden vruchten te bemachtigen die eigenlijk niet

goed voor hen zijn. Bedrog, misleiding, jaloezie en afgunst is overal in deze komedie terwijl iedereen continu elkaars concurrent en vijand is. De hoofdpersonages spelen ook doorlopend theater wat hen onecht en onbetrouwbaar maakt. Ze leven hypocriet, onrustig en angstig waardoor Weltschmerz en onbehagen hun deel is. Ziehier het 'vrolijke' wereldbeeld van Beaumarchais.

Mozart

Door Rossini en Mozart werden Beaumarchais' stukken tot opera verwerkt. Het Belgische theatergezelschap heeft daaropvolgend van Figaro een schitterende klucht gemaakt die met zeer veel vaart en humor gebracht wordt. Zo ontstond intrigerend theater dat het Nederlands publiek zeer kon waarderen.

Bezoekers worden vanaf het eerste moment het stuk binnengezogen en vervelen zich geen moment. De voorstelling ontwikkelt zich vervolgens als een wervelwind waarin de toeschouwers continu omvergeblazen lijken te worden, zo energiek wordt alles gebracht.

Continu zit er een seksuele en humoristische spanning in de voorstelling doordat alle hoofdrolspelers doorlopend op een onhandige manier zitten te sjansen en te konkelfoezen met alle anderen. Vunzige grapjes doorspekken het toneelstuk terwijl vrouwen mannelijke rollen spelen en omgekeerd. Steeds zijn er plotwendingen en rare fratsen die het publiek op het verkeerde been zetten. Soms is het stuk verwarrend en moeilijk te volgen, maar saai is het nooit. Iedereen zit daardoor op het puntje van zijn stoel om maar niks van het spektakel te hoeven missen.

Natuur

Comp. Marius zoekt ook regelmatig de interactie met het publiek op terwijl op de achtergrond de overweldigende natuur een rol speelt in het geheel. Zo kon men zaterdag bijvoorbeeld de zon zien ondergaan, de wind horen ruisen en de acteurs naar de overvliegende meeuwen zien kijken. Ook improvisatie en spontaniteit waren aanwezig net als verwijzingen naar de actualiteit. De 3-0 overwinning van België op Ierland die dag op het EK voetbal bleef bijvoorbeeld niet onvermeld.

Waas Gramser (Figaro) en Kris Van Trier (voogd) speelden alsof hun leven er van afhing en het zelfde gold voor Eline Kuppens, Maaïke Neuville, Stefaan Degand (graaf Almaviva) en Frank Dierens. Ze brachten het publiek niet zelden aan het lachen. Toen iedereen zich bijvoorbeeld, na een felle strijd, overgaf aan de vijand, riep een misselijke Bartolo met een vies gezicht: 'ook ik moet hiervan overgeven'. Dit tot grote hilariteit van het publiek natuurlijk.

Maatschappij-kritiek zit ook in het toneelstuk van Comp. Marius. Dat wordt duidelijk als Figaro het publiek bijvoorbeeld toeroept dat onze triestige tijd alleen maar rommel als verdraagzaamheid, ontspanning, vrijheid en toneelstukken heeft opgeleverd! Waar hebben we dat meer gehoord?

Paella

Dit alles maar vooral ook de interactie tussen de formidabele acteurs, de boeiende plot, het publiek en de natuur maken Figaro tot een soort Gesamtkunstwerk dat bijna mystiek van aard is. De Spaanse Paella-maaltijd die de bezoekers in de pauze krijgen en de mousserende Spaanse wijn (Cava) die na afloop wordt geserveerd, maken het geheel tot een zeer bijzondere totaal-ervaring.

Levend toneel

Comp. Marius wist Figaro afgelopen zaterdag echt tot leven te brengen in een zilt, nat en koud decor van heuvels, zand, regen, wind en ondergaande zonnestralen. Theater vervlechten met ruige, landschappelijke decors is door de jaren heen het handelsmerk van Oerol geworden (locatie-theater) Comp. Marius wist met Figaro erg goed bij deze 35-jaar oude Oerol-traditie aan te sluiten. Knap werk. Hopelijk staan ze in de toekomst weer op Oerol. Het trotseren van kou en regen zal iedereen er zeker voor over hebben.

Tekst en Foto's van toneelstuk Figaro (Oerol/Terschelling) ~ [Paul Prillewitz](#)

Figaro van Comp. Marius is van 2016 t/m 2017 te zien in België, Nederland en Frankrijk.